

Educatie

Les Ami(e)s de Mô

een archeologische vakantie in de Franse Pyreneeën

José Deckers

Inleiding

Sinds 1996 kan men in de Franse Pyreneeën nabij het dorp Vernet-les-Bains gelegen aan de voet van de Mont Canigou kennis maken met leven zoals in de prehistorie.

Vorig jaar heeft Marjo Kraaijeveld daar een terrein van 11.500 m² gekocht, met het doel om educatieve programma's aan te bieden op het gebied van archeologie en prehistorie. Marjo is archeologe en heeft zich nader toegelegd op experimentele archeologie. Ook heeft zij een aantal jaren gewerkt bij Archeon. Het terrein is verdeeld in een modern deel en een "prehistorisch" deel. Het moderne terrein is als kampeerterrein ingericht en voorzien van modern sanitair. Er wordt echter zoveel mogelijk gebruik gemaakt van natuurlijke hulpbronnen. Zo wordt het water verwarmd met behulp van zonne-energie en voor de verlichting worden er kaarsen gebruikt. Gekookt wordt er op een vuurplaats en in de buitenkeuken, die gebouwd is van rivierkeien.

Het "prehistorisch terrein", waar ook de archeologische activiteiten plaatsvinden, ligt voor een deel op het vasteland en bestaat verder uit een aantal eilandjes. Het is een ruig gebied, waar ook nog wilde zwijnen voorkomen. Vanuit het terrein op het vasteland leidt een uitgesleten pad naar het smeltwaterriviertje 'de Cady', dat rijk is aan forellen. Verder bevinden zich hier ook nog een moestuin en een vijver. Eén van de eilandjes is begroeid met overhangende bomen, waardoor een grotachtig omgeving ontstaat. Op een ander eilandje staat een aantal oude appelbomen, waartussen wilde granen groeien. Dit deels natuurlijk ontstane terrein biedt een goede omgeving voor een "herbeleving" van het verleden.

Het programma "Le Premier Pas(sé)".

Het programma duurt een week van zondagmiddag tot en met zondagochtend. De eerste zondag maken de deelnemers kennis met elkaar en met de begeleiding en wordt er informatie en uitleg over het programma gegeven.

Na een verkenning van het eigen terrein op maandagmorgen, wordt er een wandeling van 3 à 4 uur in de omgeving gemaakt. Niet alleen maakt men op deze wandeling kennis met de prachtige omgeving en de rijke vegetatie, maar ook met een aantal materiële resten uit het verleden. De voettocht leidt langs een middeleeuws kerkje, dat momenteel wordt gerestaureerd. Vervolgens komt men bij een dolmen met een aantal 'cupmarks' op de deksteen. ("Cupmarks" zijn komvormige instulpingen, uitgehakt in steen. Mogelijk hebben ze gediend als houders voor olie/vet voor verlichting). Daarna gaat de weg naar een groeve met roze marmer en een oude waterput. Via een steile zigzag-afdeling komt men dan bij een grot. (Deze grot staat in verbinding met de 'Grotte de Canalettes'). In de grot die bezocht wordt kan men nog talloze stenen werktuigen vinden. Dieper in de grot bevindt zich een zaal, waarin drie grote stenen liggen, eveneens voorzien van een aantal 'cupmarks'. Tijdens de wandeling ontvangen de deelnemers informatie over de prehistorie, historie en geologie van het gebied. Ook kan men veel leren over de daar groeiende planten en kruiden.

Op dinsdag kan men een aantal prehistorische vaardigheden en technieken leren door het maken van een voorwerpen. Met behulp van mondelinge uitleg en instructiebladen kan men bijvoorbeeld aan de slag gaan met het maken van stenen werktuigen, met het maken van een hengel van touw van boombast met een benen haakje eraan, of met het maken van vuur met behulp van een vuurboog.

's-Avonds wordt er een gezamenlijke maaltijd bereid. Groenten, zoals sla, prei, tomaten, uien, tomaten, pompoen, kool, aubergines en paprika, worden uit de eigen moestuin gehaald. Er groeien ook volop lisdodden. De wortels en stengels hiervan kan men op heet vuur bakken en eten; het pluus wordt gebruikt om vuur te maken. Alle organische afval gaat op de composthoop.

De woensdag kan, zo men dat wil, vrij worden besteed.

Op donderdag is er een excursie naar het museum van Tautavel en naar de grot van Arago. In deze grot vinden nog steeds opgravingen plaats. In het museum van Tautavel zijn in de zalen vitrines ingericht met vondsten uit de grot van Arago. Hier kan men kennis maken met de Tautavel-mens (een Homo erectus) en met de omgeving waarin deze vroege mens leefde. Meer achtergrond-informatie verkrijgt men via een video-panorama en geluidsapparatuur. Marjo zal aandacht besteden aan wat men in het museum kan zien

en wat men tijdens het programma gehoord en geleerd heeft. Op de terugweg rijden de deelnemers nog langs het, meer dan 2 miljoen jaar oude, plateau des Orgues in het Ille sur Têt. Het plateau is een door wind geërodeerd kalk-zandsteen plateau.

De vrijdag kan , evenals dat op woensdag het geval was, vrij worden besteed. Op beide dagen is er begeleiding aanwezig, als men verder wil gaan met het leren vervaardigen van prehistorische voorwerpen.

Op zaterdagavond is er een afsluitend feest. Bij de voorbereiding hiervan kunnen de deelnemers de in de afgelopen dagen opgedane kennis verder in praktijk brengen. Voor de voorbereiding van de maaltijd wordt er groente en vlees gesneden met stenen gereedschappen, het vlees wordt in een kuil gaargestoofd en men kan drankjes maken van bessen en kruiden. Ook kan men prehistorische muziekinstrumenten maken of oker, om een 'hand'-tekening op steen achter te laten.

De deelnemers aan dit programma zullen na een week zeker meer idee hebben over het leven in lang vervlogen tijden.

Het programma 'Archeart

"Archeologie en kunst beleven"; Dit is een nieuw programma in 1997 en wordt één keer gedurende een week gegeven. Met dit programma wordt gepoogd een brug tussen prehistorische en hedendaagse kunstuitingen te leggen. Naast Marjo wordt dit programma begeleid door een kunstenaar.

Informatie

Les Ami(e)s de Mô

Chemin des Ascarines

F-66820 Vernet-les-Bains

Frankrijk

Telefoon GSM 06-53130320 (van april tot november)

Maximaal 15 deelnemers. De programma's duren een week. Men kan echter ook voor een enkele dag deelnemen. Het terrein is met het openbaar vervoer goed bereikbaar.

In Nederland: Mô Kraaijeveld,

Palamedesstraat 7-II,

1054 HS Amsterdam,

Tel. 020-6891082 of Silke Lange 072-5337525.